

§ 1 Anmälan om fördröjt svar på interpellation

Följande skrivelse hade kommit in:

Interpellation 2019/20:461

Till riksdagen

Interpellation 2019/20:461 Rasism och afrofobi i Sverige

av Momodou Malcolm Jallow (V)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 15 september 2020.

Skälet till dröjsmålet är sjukdom.

Stockholm den 10 september 2020

Arbetsmarknadsdepartementet

Åsa Lindhagen

§ 2 Anmälan om faktapromemoria

Andre vice talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2020/21:FPM2 Handlingsplan mot smuggling av illegala vapen

COM(2020) 608 till justitieutskottet

§ 3 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Proposition

2020/21:4 till finansutskottet

Motioner

2020/21:2 och 25 till utrikesutskottet

EU-dokument

COM(2020) 253 till näringsutskottet

§ 4 Svar på interpellation 2019/20:431 om artskyddsförordningen och klimatomställningen

Anf. 1 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Fru talman! Lars Thomsson har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att klargöra att artskyddsförordningen och miljöprövningen ska förhålla sig till populationsperspektivet och inte till individperspektivet. Han har vidare frågat mig hur jag avser att agera så att den biologiska mångfaldsaspekten på individnivå inte bromsar nödvändiga klimatinvesteringar. Slutligen har han frågat mig vad jag avser att göra för att förhindra ett utvecklingsstopp för vindkraften på Gotland, som har utsetts till pilotlän för energi- och klimatomställningen.

Lars Thomsson berör två mycket aktuella och för regeringen viktiga ämnen: skyddet av arter och målet att Sverige 2045 inte ska ha några netto-utsläpp av växthusgaser till atmosfären.

En ambitiös utbyggnad av vindkraft och andra förnybara energislag som sker på ett långsiktigt hållbart sätt är en prioriterad fråga för regeringen. Regeringen arbetar därför aktivt för att utbyggnaden av förnybar energi ska kunna fortsätta att öka även under kommande år, detta för att kunna nå målet om 100 procent förnybar elproduktion 2040.

Bevarandet av den biologiska mångfalden är ett viktigt allmänt intresse. Skyddet av arter är av avgörande betydelse för arbetet för att bevara den biologiska mångfalden.

De svenska bestämmelserna om artskydd finns till stor del i artskyddsförordningen. Förordningen innehåller bland annat fridlysningsbestämmelser som innebär förbud mot att på olika sätt skada eller störa vilda djur- och växtarter.

Kungsörn och havsörn är fridlysta enligt artskyddsförordningen och omfattas även av det artskydd som finns i EU:s fågeldirektiv. Det svenska artskyddet för dessa örnarter måste därför vara förenligt med EU:s artskydd.

Enligt rättspraxis ska artskyddet ingå som en del i den lokaliseringsprövning som är en viktig del vid prövningen av tillstånd till olika verksamheter.

Lars Thomsson hänvisar till ett avgörande om vindkraft på Gotland. Jag kan inte uttala mig om enskilda avgöranden, men jag kan konstatera att det finns domar i svensk rättspraxis om hur den fridlysningsbestämmelse som gäller för bland annat fåglar ska tillämpas för verksamheter som uppenbart inte syftar till att döda eller störa en art. Denna rättspraxis är alltså relevant vid prövningar av vindkraftverks påverkan på örnar.

Det framgår av dessa domar att det krävs en risk för påverkan på artens bevarandestatus för att förbuden i fridlysningsbestämmelsen ska utlösas. Enligt denna praxis tillämpas fridlysningsbestämmelsen alltså inte som ett individskydd i sådana situationer.

I sammanhanget bör nämnas att en svensk domstol genom en så kallad begäran om förhandsavgörande har ställt frågor till EU-domstolen. Den svenska domstolen har bland annat frågat om denna svenska praxis är förenlig med EU-rätten. EU-domstolens kommande avgörande kan få betydelse för det svenska artskyddet.

Regeringen beslutade i maj i år att tillsätta en utredning med uppdrag att se över artskyddsförordningen. Utredningen grundar sig på januariavtalet och leds av den särskilda utredaren Lars Tysklind. I utredarens uppdrag ingår bland annat att se över fridlysningsbestämmelserna i artskyddsförordningen.

I regeringens direktiv till utredaren behandlas både den rättspraxis som jag just har redogjort för och den svenska domstolens begäran om förhandsavgörande.

Fru talman! Ett viktigt syfte med översynen av artskyddsförordningens fridlysningsbestämmelser är att säkerställa att de bidrar till ett effektivt artskydd och att de är utformade utifrån skyddsbehovet. De måste även vara förenliga med Sveriges EU-rättsliga åtaganden.

Regeringen följer utredningsarbetet med stort intresse och ser fram emot att ta del av utredarens redovisning, som ska lämnas senast den 14 maj 2021.

Anf. 2 LARS THOMSSON (C):

Fru talman! God morgon, statsrådet!

Jag är i grund och botten en miljö- och klimatdriven politiker – jag har hållit på i 30 år och haft detta som mitt främsta skäl och min främsta drivkraft. Men jag är också en praktisk politiker. Jag är bonde och väldigt mycket naturmänniska. Jag kan säga att jag ser örn varenda dag på Gotland, och jag är väldigt glad över det.

Varför lyfter jag den här frågan? Jo, jag har bland annat jobbat i sju år som nationell vindkraftsamordnare åt tre olika ministrar. Jag ser hur tolkningen av artskyddsförordningen totalt har havererat; det har blivit värre och värre sedan 2009–2010. Jag kommer att bemöta det statsrådet säger.

Man kan ta Gotland som exempel på att detta faktiskt inte fungerar i praktiken. Gotland började med sin vindkraftsutbyggnad i början av 1980-talet; vi var först i landet. Då fanns det fem häckande kungsörnspar. Det fanns inget häckande havsörnspar över huvud taget. I dag, efter 35–40 års utbyggnad, har vi haft upp till 180 vindkraftverk. Nu är det 140, för vi har gjort ett litet generationsskifte. Samtidigt som vi har byggt upp radikalt mycket vindkraft har örnstammen växt till 120 häckande par. Det har alltså gått från 5 till 120 häckande par. Alla på Gotland ser att vi har mer örn än någonsin. Vi har ungefär hälften kungsörn och hälften havsörn; det är svårt att beräkna storleken exakt.

Trots att alla vet att vi inte har någon konflikt i praktiken råder det nu idiotstopp för ny vindkraft i de rättsdomar som har kommit. Det går inte att komma igenom en tillståndsprövning för vindkraft. Detta blir ju helt absurt när vi ser att det finns så mycket örn att det till och med blir ett problem på Gotland. Det är ett problem för småviltet – ejdern minskar till exempel radikalt på grund av örn. Ändå kan vi inte bygga mer vindkraft på grund av att detta sägs hota örnstammen.

Fågelforskarna på Gotland är helt överens om att vi har gynnsam bevarandestatus lokalt på Gotland. Det som har hänt under dessa tio år – Naturvårdsverket tog fram sina riktlinjer och sin handbok för det här 2009–2010 – är att artskyddsförordningen i praktiken har blivit en individskyddsförordning. Det är det som rättstolkningen har blivit. Det har helt tappat sitt populationsfokus, vilket är ett jätteproblem för vindkraftens utbyggnad.

Det är inte bara vindkraften som är drabbad, även om den kanske var först i linjen, utan detta påverkar också skogsbruk och andra branscher. Denna utredning är därför extremt välkommen.

Som jag ser det finns det inget motsatsförhållande mellan klimatfrågan och biologisk mångfald. Vi vet att det största hotet mot biologisk mångfald är om vi inte lyckas i klimatfrågan. IPCC är tydliga med att om vi inte kan hejda klimatförändringarna, vilket verkligen inte ser lovande ut, tappar vi 40 procent av alla arter. Det måste vara fokus på klimatfrågan och på att få tillbaka en sund balans i rättstolkningen kring artskyddet, så att vi verkligen får ett populationsperspektiv. Något annat funkar inte. Rättstillämpningen har varit en uppförsbacke i 20 års tid.

Jag hoppas verkligen att statsrådet kan komma med ett förtydligande kring detta.

Anf. 3 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Fru talman! Tack, Lars Thomsson, för viktiga frågor!

Jag vill börja med att säga att jag är väldigt glad att vi delar engagemanget för biologisk mångfald, klimatet och vikten av en hållbar utveckling. Det är någonting som alla, med tanke på de nyheter vi ser dagligdags, behöver sätta betydligt mer i fokus.

Sedan ska jag som minister naturligtvis inte uttala mig om eller lägga mig i domstolars domar. Här måste jag upprepa att den rättspraxis som domstolarna har använt när de bedömt planerade nya verksamheter inte handlat om att skydda sårbara arter på individnivå, utan de har tittat på huruvida de hotar en skyddad arts bevarandestatus. Frågan har nu gått till EU-domstolen om denna rättspraxis är förenlig med Sveriges EU-rättsliga åtaganden. Vi väntar nu på utlåtandet från EU-domstolen över detta. Det kommer att dröja ytterligare några månader. Vi ser fram emot det med intresse.

Sverige är förstås bundet av EU-rätten men också av artskyddsförordningen, som Artskyddsutredningen nu tittar på. Vi ser också fram emot Artskyddsutredningens kommande slutsatser, som inte presenteras förrän i vår.

Jag vill understryka att utbyggnaden av förnybar energi på Gotland, särskilt vindkraft, inte bara handlar om huruvida den är förenlig med vissa fåglar och skyddade arter, utan det finns också andra väl kända utmaningar kring utbyggnaden. Det handlar dels om fastlandsanslutningen, dels om att Gotland redan i dagsläget har nått maxkapacitet för hur mycket förnybar el man kan exportera till fastlandet och att det finns begränsningar i kabeln.

Allt detta har Svenska kraftnät i uppdrag att följa och att se till att möjligheten att bygga ut förnybar elproduktion underlättas. Dessutom har vi ett pilotprojekt på Gotland, som ledamoten förstås väl känner till, där man ska ha 100 procent förnybar el och ett eget elsystem. Detta är Länsstyrelsen och Region Gotland i allra högsta grad involverade i. Det finns också en färdplan som Energimyndigheten har tagit fram.

Sedan har vi ytterligare hinder för utbyggnaden. Det handlar om Forsvarets intressen och det veto som finns om huruvida man får bygga ut, och det finns också en väderadarstation på Gotland som är viktig i sammanhanget.

Utbyggnaden handlar alltså inte bara om havsörnens och kungsörnens bevarandestatus, utan det handlar om många andra faktorer.

Anf. 4 LARS THOMSSON (C):

Fru talman! Tack, statsrådet, för svar och förtydligande!

Nej, det handlar verkligen inte bara om artskydd och tolkning kring örnar på Gotland i vår utbyggnadsförfrågan, men det är det helt dominerande faktumet. Att man sedan inte har elkabeln klar är ett annat pinsamt faktum å regeringens vägnar.

Jag zoomar ut bilden till att gälla Sverige. Jag tog Gotland som ett exempel, men det här är ju ett Sverigefenomen. Det är därför som det är så avgörande tungt. Det finns tre saker som tungt bromsar vindkraftsutbyggnaden i dag: Försvarets jättestora utbredning, ett lokalt veto och artskyddet. Samtliga tre ligger på regeringens bord att hantera.

Vi har nu byggt otroligt mycket vindkraft. Vi har 20 terawattimmar i produktion och är på väg mot 45 terawattimmar om tre år. Men efter det är tillstånden i praktiken slut. Därmed behöver vi ansöka om nytt tillstånd, och då måste man åtgärda artskyddsförordningen. Den har ju den största bromseffekten efter veto och militära hänsyn.

Det här gäller inte bara örnar. Det finns ju domar kring berguv, vråk, glada, fiskgjuse, dalripa, alfågel, nattskär, måsfåglar, orre och tjäder när det gäller artskyddet. Det är några domar som har stoppat miljardinvesteringar i vindkraft därför att det har handlat om tjäderns spelplatser, samtidigt som vi har jakträtt på 20 000 tjädrar. Det är ju helt absurt att det kan bli så.

Andra vindparker har stoppats på grund av örn, inte för att det finns örn och örnbon i området och inte ens för att det finns överflygande örn. Det handlar bara om risken för ett kommande bo och en kommande habitatform. Rättsprövningen blir ju absurd när den inte får någon praktisk tillämpning.

Grundproblemet är att ingen dom tar hänsyn till bevarandestatus och därmed inte tillämpar fridlysningsbestämmelser. Det är precis det som det handlar om. Jag påstår att ministern i sitt svar inte talar om det som är rättsläget.

Den prövning av Vänersborgsfallet som görs i EU-domstolen är ett bevis på att det inte finns någon rättspraxis på populationsnivå. Frågan har därför skickats vidare till EU om hur vi ska se på det här. Jag ser fram emot en bedömning.

Vi vet allihop att vi kommer att behöva väldigt många klimatinsatser. Jag saknar verkligen mod från regeringen och Miljöpartiet att prioritera klimat före lokal påverkan på biologisk mångfald, för det fungerar inte med konstlade konflikter.

Ledande fågelforskare i Sverige säger i dag rätt unisont att ingen fågelart i Sverige är hotad av vindkraft, inte en enda på populationsnivå. Därför är det inte styrande. Ändock bromsar det enormt mycket av vår utveckling av vindkraften.

Vi vet också av de utredningar som finns att det dör ungefär 17,5 miljarder fåglar per år. 50 000 av dem dör av vindkraften. Det är alltså helt marginellt. Ändå är det vindkraften som blir bromsad i sammanhanget.

Frågan kvarstår: Vågar ministern prioritera om och sätta klimatet först? Det är ju precis det vi behöver just nu.

Prot. 2020/21:6

11 september

Svar på
interpellationer

Anf. 5 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Fru talman! Jag skulle vilja försöka svara på frågan om vad vi ska sätta först utan att jag som minister lägger mig i hur våra domstolar tolkar den gällande lagstiftningen. Här ska inte Miljöpartiet peka med hela handen. Det kallas för ministerstyre om man talar om för domstolarna hur de ska göra sina avvägningar.

Enligt den information jag har är det rättspraxis i de fall där man prövar enskilda tillstånd, till exempel för ny vindkraft, att inte göra en tolkning utifrån individperspektiv utan se på en hel skyddad arts bevarandestatus. Jag har ingen anledning att ifrågasätta att det är så det är.

Mark- och miljödomstolen i Vänersborg har lämnat en begäran om ett så kallat förhandsavgörande i frågan i EU-domstolen om denna praxis är förenlig med EU-rätten. Detta behöver vi följa noga. Vi har också tillsatt Artskyddsutredningen i syfte att säkerställa att fridlysningsbestämmelserna bidrar till ett effektivt, välfungerande och rättssäkert artskydd och att de är förenliga med Sveriges EU-rättsliga åtaganden.

Jag instämmer till stor del i att klimatfrågan är vår tids absoluta ödesfråga. I detta sammanhang får man vara medveten om att så kallade naturbaserade lösningar också är en viktig väg ut ur klimatkrisen, det vill säga att vi återskapar våtmarker, skyddar skog och ser till att kustnära ekosystem har förmåga att binda koldioxid – helt enkelt för att vi har skövlat så mycket av naturens naturliga kapacitet att behålla koldioxid.

Det är inte digitalt på något sätt att vi å ena sidan har förnybar energi och å andra sidan har biologisk mångfald, utan vi vet att naturliga ekosystem är det kanske absolut bästa sättet för oss att ha en livförsäkring där naturen klarar av att vara motståndskraftig mot all mänsklig påverkan.

Jag är också glad över att jag nästan dagligen ser havsörn, även i Stockholms skärgård. Samtidigt är både havs- och kungsörn beskrivna som nära sårbara i Artdatabanken och den nationella rödlistan. Vi måste alltså vara försiktiga med dessa arter. De har återhämtat sig, men vi att de är sårbara och att de åter kan hamna i en sämre klassificering.

Med det sagt styr jag dock inte över domstolarnas utfall, utan domstolarna måste arbeta utifrån de grunder som de gör.

I övrigt är det viktigt att vi får ett hållbart elsystem. Det som sker på Gotland är intressant, och det handlar om att få det att fungera så att alla de stora industrierna där, till exempel Cementa, kan få den kraft de behöver.

Anf. 6 LARS THOMSSON (C):

Fru talman! En politiker och ett statsråd ska givetvis inte lägga sig i enskilda domutslag. Däremot måste vi ha koll på vart praxis tar vägen. Sedan tio år är praxis på väg ned i diket, och då måste vi agera. Det är detta det handlar om, och det är inte ministerstyre. Vi måste vara beredda att ändra lagar som inte fungerar, och det är precis det vi ser. Frågar vi branschens företrädare kommer de att ge exakt den bild jag har gett: att detta inte håller. Det sker en tolkning på individnivå, och det skapar problem.

Det är en konstig konflikt. Jag håller i grunden med statsrådet som säger att vi ska ha både klimatsatsningar och biologisk mångfald. Det går jättebra med samexistens. Men inte med denna lagtolkning. Det är precis därför jag lyfter denna fråga. Här går pyttesmå aspekter av biologisk mångfald före jättestora klimatsatsningar och bromsar dem. Det är absurt.

Jag lyssnar mycket på Johan Rockström, och jag hör vad han säger som ledande forskare. Vi behöver halvera utsläppen på tio år och sedan halvera vart tionde år därefter. Då kan vi inte hålla på med såna här naturbevarande detaljer som bromsar de stora klimatsatsningarna. Men det är precis det vi gör just nu.

Jag hoppas att Miljöpartiet kan stappa upp och bli ett miljöparti och inte ett naturbevarandeparti. Med vårt korta tidsfönster på tio år för att rädda klimatet måste vi våga prioritera detta, och då måste vi prioritera ned annat. Den här vägen håller inte, och det som har levererats under tiden med miljöpartistiska miljöministrar räcker inte för att klara klimatutmaningen.

Anf. 7 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Fru talman! Det var Miljöpartiet som drev igenom energiöverenskommelsens mål om 100 procent förnybar el till 2040. Det har varit en vision som vi har haft länge. Jag beklagar att det var partier i Sveriges riksdag som snabbt hoppade av överenskommelsen, men tack vare denna överenskommelse har vi sett en explosionsartad utbyggnad av vindkraft i Sverige de senaste fyra fem åren. Miljöpartiet har på inget sätt varit en bromskloss i detta, tvärtom.

Europas största vindkraftspark kommer nu att etableras i norra Sverige tack vare det mål vi har satt upp. Jag hoppas bara att andra partier inte ska bromsa detta för att de har en märklig förkärlek för kärnkraft, som är mycket dyrare och där skattebetalarna i slutändan får stå för notan.

Utbyggnaden sker i mycket högre takt än man någonsin hade kunnat ana för sex år sedan.

Men givetvis behöver vi också vara försiktiga vad gäller skyddet av vår natur. FN:s panel för biologisk mångfald pekar på att vi kommer att förlora 1 miljon arter kommande årtionden om vi inte skyddar ekosystem och ser till att det finns förutsättningar för dem att klara sig.

Ledamoten sa själv att det kommunala vetot och försvaret är de största hindren för utbyggnaden av vindkraft. Det är därför lite orättvist att peka ut artskyddet som den enskilt största faktorn, för så är det inte. Vi jobbar aktivt för att klara målet om 100 procent förnybart till 2040, och jag ser alla förutsättningar för att vi ska lyckas, bland annat genom utbyggnad av havsbaserad vindkraft.

Det som sker på Gotland är intressant, och jag hoppas att bli en bra lösning även utan kabel.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 5 Svar på interpellation 2019/20:456 om konkurser inom fotbollen

Anf. 8 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP):

Fru talman! Hans Rothenberg har frågat mig vad jag och regeringen avser att göra för att underlätta möjligheterna för den svenska elitfotbollen att snarast kunna spela matcher inför publik och för att motverka att svenska fotbollsklubbar tvingas i konkurs till följd av coronapandemins restriktioner.

Jag vill börja med att tacka interpellanten för att han lyfter dessa viktiga frågor.

Från den dag förordningen om förbud mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar trädde i kraft har jag haft en intensiv och konstruktiv dialog med företrädare för idrottsrörelsen och lyssnat till hur pandemin och de införda restriktionerna drabbar idrotten.

Regeringen är medveten om att många har drabbats hårt av förbudet och att det upplevs som trubbigt. Eftersom det är viktigt att begränsningarna inte i onödan drabbar verksamheter som kan bedrivas på ett smittsäkert sätt har en promemoria med förslag på lättnader tagits fram inom Regeringskansliet. Promemorian har skickats ut på remiss, och remisstiden gick ut den 27 augusti. Regeringen kommer att ta i beaktande de synpunkter som har lämnats under remitteringen och återkomma i frågan så snart som möjligt.

Regeringen kommer att fortsätta att följa och analysera konsekvenserna av spridningen av det nya coronaviruset, inte minst för kultur, idrott och andra sektorer som vanligtvis samlar många människor.

När det kommer till frågan om att motverka konkurser inom svensk idrott är jag stolt över att vi utöver stöd i form av till exempel möjligheten till korttidspermittering och omställningsstödet till företag i våras kunde tillföra idrottsanslaget 500 miljoner kronor och att vi har aviserat ytterligare 1 miljard i särskilt krisstöd till idrotten för 2020.

Med dessa extraordinära stödnivåer och regeringens övriga stöd till företag och jobb förväntar jag mig att idrottsföreningar kommer att kunna vidta nödvändiga åtgärder för att överleva krisen.

Anf. 9 HANS ROTHENBERG (M):

Fru talman! Jag tackar ministern för svaret.

Denna fråga berör många och stör många. Denna fråga skär rakt in i det vi brukar kalla den svenska organiserade föreningsverksamheten.

Vi ska vara klara över att svenska fotbollsklubbar är medlemsstyrda föreningar. Det är tiotusentals, kanske hundratusentals, människor som är medlemmar i dessa föreningar och står bakom dem. Vi diskuterar alltså svensk föreningsverksamhet och svenskt föreningsliv.

Fru talman! När coronapandemin började på allvar i mars månad fick den fäste i Sverige och Europa. Då upphörde i praktiken all idrottsverksamhet när respektive länders restriktioner trädde i kraft. I juni kunde elitfotbollen äntligen starta upp, men då utan publik. För de riktigt stora publikidrotterna, vars ekonomiska grundval är exponering för publik på plats och i tv, tär det rådande läget på redan knappa marginaler. Många idrottsklubbars ekonomi har påverkats klart negativt under coronapandemin.

Ekots kartläggning visar att antalet elitidrottsklubbar som är registrerade hos Kronofogden har ökat kraftigt under det första halvåret. Man har kartlagt hur många av 140 elitidrottsklubbar från de största publiksporterna som finns i Kronofogdens register, och resultatet visade att över hälften klubbarna har eller har haft ett ärende under de senaste fem åren. Och mer kommer det att bli om ingenting görs eller förändras.

Att fortsätta att spela utan publik kommer i närtid att innebära ännu större påfrestningar för redan ekonomiskt pressade föreningar, varav många ekonomiskt var ansträngd redan innan pandemins restriktioner aktiverades. Logiken är väldigt enkel: Ingen publik, inga intäkter.

Samtidigt ser vi att flera länder i Europa har börjat öppna upp för matcher med publik, där speciella arrangemang görs för att undvika smittspridning. Det sägs att nöden är uppfinningarnas moder, varför kreativiteten för att lösa denna prekära situation torde vara angelägen även för regeringen.

Mina frågor till statsrådet och ministern var vad regeringen avser att göra för att underlätta för den svenska elitfotbollen att snarast kunna spela matcher inför publik och hur man ska kunna motverka att fotbollsklubbar tvingas i konkurs till följd av coronapandemins restriktioner.

Det är väl bra att det kommer pengar till idrottsrörelsen, men tyvärr: Att tillföra idrottsanslaget 500 miljoner kronor låter mycket, men det räcker inte långt utspritt över många idrotter på flera nivåer över hela landet.

Enbart de allsvenska topp sju-klubbarnas publikintäkter 2019 var 300 miljoner kronor – på sju klubbar. Och det finns hundratals elitklubbar runt om i landet därutöver. Det som behövs nu är egentligen inte pengar för att kompensera, utan det är möjligheten att bedriva sin verksamhet på ett säkert, organiserat, kontrollerat och fungerande sätt så att man kan återkomma till det som är idrottens själva kärna: att uppträda inför publik.

Jag vill därför fråga ministern: Vad vill ministern göra för att aktivt kunna öka möjligheterna att släppa in publik på våra svenska fotbollsarenor igen?

Anf. 10 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP):

Fru talman! Återigen vill jag tacka riksdagsledamoten för att han lyfter upp denna fråga här i Sveriges riksdag. Det är en fråga som har diskuterats intensivt under sommaren och såklart också från början av pandemin – hur hårt idrottsrörelsen har drabbats av corona, inte minst de stora publikidrotterna.

Jag vill instämma i det som Hans Rothenberg säger om värdet av svensk elitidrott. Den är en del av vår folkrörelse, och vi ska vara stolta över att denna nära koppling finns. Vi ska också komma ihåg att ett elitlag på en ort, oavsett om det är fotboll eller något annat, också fungerar som en inspirationskälla och som en del i den kommunala och regionala infrastrukturen, även för breddidrotten.

Jag ska börja med ekonomin. Nu var det ett tag sedan svaret på interpellationen skrevs, och det har hänt en sak efter det, nämligen att det nu är bekräftat att vi i regeringen och de budgetsamverkande partierna är överens om att skjuta till ytterligare 1 miljard till idrotten i stöd. Detta kommer att läggas fram i en extra ändringsbudget till riksdagen, och det innebär totalt 1 ½ miljard i extra krisstöd till idrotten. Man ska komma ihåg att det är näst intill en fördubbling av det ordinarie anslag som regeringen ger till idrottsrörelsen i form av ekonomiskt stöd.

Här vill jag bara kort säga att jag tycker att Riksidrottsförbundet har gjort ett enormt jobb med fördelningen av den första halva miljarden och avvägningen av hur dessa pengar ska komma dem som verkligen behöver dem till del, både stora och små. Vi har sagt från regeringens sida att pengarna måste kunna komma både eliten och bredden till del.

När det kommer till fördelningen av den ytterligare miljarden blir det viktigt att fortsätta att titta på vilka idrotter som har drabbats under sommaren och som kommer att drabbas framöver av coronapandemin under hösten. Den kommer att fortsätta att påverka, oavsett regeringen och om

smittläget tillåter att man öppnar upp för mer publik. Därför var det viktigt för mig och regeringen att nu gå ut tidigt och meddela att det kommer ytterligare 1 miljard. Detta har tagits emot väl av idrottsrörelsen, vill jag säga, och där ska vi fortsätta att ha en diskussion med Riksidrottsförbundet om pengarna. Jag tycker att vi ska hålla fast vid att det ska vara folkrörelserna själva som fördelar medlen men att det ska finnas övergripande principer.

Vad gäller publikfrågan finns det en process nu. Det är väldigt viktigt för mig som idrottsminister att denna process nu är igång så att vi kan se vilka undantag som vi kan göra och som är juridiskt hållbara när det gäller ordningslagen, eftersom det är förknippat med en straffrättslighet.

Vi har skickat ut förslaget om förordningsförändringar på remiss, och vi har fått många remissvar. Folkhälsomyndigheten har kommit med ett remissvar som vi i regeringen har sagt att vi såklart kommer att beakta eftersom det är de som har att avgöra smittläget och konsekvenserna för smittspridningen. Det har också kommit synpunkter från Polismyndigheten, som har ett ansvar att utöva tillsyn, men även från hela den breda idrottsrörelsen.

Jag är såklart medveten om att för många föreningar skulle en höjning av publikbegränsningen till låt oss säga 500 personer, med visst avstånd och så vidare, innebära väldigt mycket. Man kan i princip gå tillbaka till ett läge som kanske inte är normalläge men som skulle betyda mycket.

Men för de största föreningarna inom fotbollen och ishockeyn krävs det såklart mer. Här ser jag nu framför mig att regeringen ska jobba vidare med remissynpunkterna. Vi kommer att återkomma med besked. Men kombinerat med att vi ska ta steg för att genomföra lättnader i publikfrågan och att vi skjuter till kraftfulla stödmedel ska vi göra vad vi kan för att stötta idrottsrörelsen under denna period. Det kommer att krävas mer. Kommunerna behöver se vad de kan göra, och idrottsrörelsen själv naturligtvis. Detta är en viktig situation som jag tar på fullaste allvar.

Anf. 11 HANS ROTHENBERG (M):

Fru talman! Pengar för att kompensera räcker en liten bit, men det räcker inte hela vägen. Vi kan inte hålla på så. Svensk ekonomi håller på att rasa samman. Att vi ska fortsätta att låna upp hundratals miljarder kronor via Riksgälden är ohållbart. Vi måste hitta andra lösningar. Men nog sagt om pengar och kompensationer.

Det som Sveriges fotbollsföreningar och andra elitfotbollsklubbar behöver är att få kontroll över sina egna intäkter och möjlighet att ta betalt av åskådare som kommer för att se på idrotten, vilket också innebär att det blir attraktivt för sponsorer att sätta in pengar i föreningarna. Det är inte bara publikbortfallen som föreningarna nu drabbas av, utan det är också minskade sponsorintäkter på grund av att det inte blir exponering inför publik. Detta spelar enormt stor roll. Därför är det oerhört viktigt att vi så snart som möjligt kan komma till ett läge där man under kontrollerade, organiserade former kan släppa in publik på arenorna.

Enligt Håkan Sjöstrand, som är Svenska Fotbollförbundets generalsekreterare, är fotbollen redo att ta sitt ansvar och välkomna publiken tillbaka i den omfattning som är möjlig på ett smittsäkert sätt. Taket, menar förbundet, behöver sättas med hänsyn till förutsättningarna för varje idrottsanläggning. 500 åskådare på Rambergsvallen är inte detsamma som 500

åskådare på Stockholms Kompisvallen, som också kallas Friends Arena. Det skiljer enormt i storlek på arenorna. Generellt tillstånd för 500 åskådare är inte bättre än vad begränsningen för 50 åskådare var. Arrangemangskostnaderna är högre än intäkterna, och årskorten är redan betalda.

Fru talman! Max 500 personer på utomhusarenor som tar uppemot 50 000 innebär 1 person på var hundra stol. Det är inga problem för kollektivtrafiken att ”knö” in hur mycket folk som helst. Det är inga nedstängningar, och Folkhälsomyndigheten har flera gånger uttalat att kollektivtrafiken inte har varit källa till några smittoutbrott. Köpcentrumen är dagligen fullsmockade, och Ullared är landets ständigt pågående publiksuccé. Tio-tusentals människor trängs i butiker, på bussar och i varuhus.

En tredjedel av arenans kapacitet är mer rimligt. Det innebär att även de allsvenska klubbarna med minst publikkapacitet kan ta in åtminstone 2 000 åskådare. Det skulle göra skillnad.

På de större arenorna, som Friends och Ullevi, skulle det innebära en möjlig publik på 13 000–17 000 åskådare. Möjligheten att göra ordnade in- och utsläpp samt att sektionsindela publik på ett smittsäkert sätt blir hanterbara.

Ministern, liksom jag, liksom talmannen och liksom alla, vet att fotbollspublik är en mycket trevlig och sansad publik som givetvis följer smittrekommendationerna när de så ges. Det är en viktig förutsättning för att kunna fortsätta gå och se på fotboll och följa sina lag.

Men detta är bråttom. Det är medlemsstyrda föreningar som går på knäna, och uthålligheten är begränsad. Därför vill jag rikta en uppmaning till ministern att nu ta självständiga beslut som inte innebär att regeringen agerar underavdelning till Folkhälsomyndigheten. Samla på er dessa kunskaper och erfarenheter. Men inse också allvaret. Det är bråttom nu. För att inte skapa större problem framöver behöver vi öppna upp inträdesluckorna på de svenska arenorna.

Anf. 12 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP):

Fru talman! Jag ska tolka Hans Rothenberg på ett positivt sätt. Kommentarer om och jämförelser med Ullared, trängsel på bussar och liknande tycker jag att vi kan hålla oss för goda för.

Det är klart att riksdagsledamoten vet att det är olika lagstiftningar som träffar dessa olika verksamheter. Det ska inte vara trängsel någonstans. Det finns rekommendationer från Folkhälsomyndigheten som alla aktörer och alla individer i vårt samhälle ska följa.

Men processen att tillskapa undantag från ordningslagen syftar till att se till att arrangemang kan göras på ett smittsäkert sätt. Jag vet att arrangörer inom kulturen, inom idrotten och inom civilsamhället, precis som riksdagsledamoten nu lyfter fram, kan arrangera saker på ett klokt och bra sätt. De är duktiga på att arrangera och är vana att hantera säkerhetsfrågor.

Utifrån den lagstiftning som Sverige har ser regeringen på ett seriöst sätt på vad vi kan göra som säkrar krav på smittsäkerhet. Beträffande kommentaren om att agera underavdelning till Folkhälsomyndigheten är det ändå så, Hans Rothenberg, att vi är i en pandemi och att det är klart att vår folkhälsomyndighets åsikt också måste väga tungt i dessa delar.

När vi tittar på remissvaren nu lyfter både Folkhälsomyndigheten och andra fram att det är klart att det som också sker utanför arenorna behöver tas i beaktande.

Regeringen kommer nu noggrant att titta på synpunkterna som har kommit in och kommer att återkomma snabbt med förslag. Ambitionen är att det från och med den 1 oktober ska ske en lättnad. Vi måste också inse att vi kommer att leva med denna pandemi under ett bra tag framöver, och det är klart att vi behöver ta ytterligare steg.

Jag vet att idrottsrörelsen runt om i landet längtar efter att komma till ett läge då man kan börja ta emot mer publik igen och kommer därmed också att kunna förbereda sig på att ta emot ytterligare publik om smittläget tillåter och om vi hittar lösningar som fungerar lagmässigt kopplat till det straffrättsliga ansvaret i ordningslagen.

Här ska vi också vara medvetna om att lagstiftningarna och förutsättningarna ser olika ut i olika länder. Smittläget har sett olika ut.

Min tydliga ambition som idrottsminister är att kunna skapa en tydlig lättnad för idrottsrörelsen så att man kan ta emot mer publik igen, både för den glädje som det innebär för alla supportrar som kan komma på matcherna och för glädjen för spelarna. Detta gäller oavsett vilken idrott det handlar om. Det finns såklart också en ekonomisk aspekt på detta.

Men jag vill också trycka på att dessa pengar inte är oviktiga. Dessa 500 miljoner kronor som vi gick ut med i våras räddade många klubbar runt om i landet och skapade hopp och framtidstro. Det gör denna ytterligare miljard också. Det menar både Riksidrottsförbundet och alla som jag har talat med i landet.

Regeringen har också valt att förlänga omställningsstödet. Vi har korttidspermitteringen som finns som en möjlighet och även andra ekonomiska lättnader.

De stora klubbarna är ofta i bolagsform. De är också en viktig del av vårt näringsliv. Man måste därför också titta på andra näringsinriktade stöd som regeringen ger.

Allt detta tillsammans syftar naturligtvis till att vi ska värna vår idrottsrörelse med både elitlagen och den breda folkrörelsen – breddidrotten, barn och unga.

Anf. 13 HANS ROTHENBERG (M):

Fru talman! De pengar som kommer är bra. Jag har inte sagt något annat. Vi applåderar dem. Men de löser inte denna problematik på sikt. De ser möjligen till att branden inte sprider sig vidare. Men de släcker inga bränder.

Även om lagstiftningen ser olika ut på olika områden är det faktiskt relevant att jämföra folksamlingar och folksamlingar. Är en folksamling i ett större köpcentrum mer smittsäker än en folksamling som sitter på sina platser med ett från början bestämt avstånd? Det tycker jag att man bör ta en ytterligare fundering kring.

Det finns länder som har börjat öppna upp för publik. Danmark har gjort det. Rysk fotboll har återstartat. Där har man 10 procent av arenans kapacitet som norm. Publiken är nu välkommen på Bundesligamatcher i Tyskland, ett land där smittläget har varit värre än i Sverige. I till exempel Leipzig kommer man att få släppa in 8 500 personer. Hertha Berlin kommer att ha 5 000 åskådare vid premiären på Olympiastadion.

Fru talman! Högskoleprovet visar att regeringen kan ta självständiga beslut och faktiskt anpassa de rekommendationer som Folkhälsomyndigheten ger. Det önskar jag å fotbollens, den svenska idrottens och alla

idrottsläskares vägnar att regeringen gör snarast möjligt. Se arenornas kapacitet, och se arenornas förutsättningar att hantera folksamlingar! Gör det snart! Remisstiden är över. Men här handlar det om beslut vars snabbhet kan påverka en stor del av den svenska idrottsrörelsens framtid.

Prot. 2020/21:6
11 september

Svar på
interpellationer

Anf. 14 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP):

Fru talman! Precis som jag sa kommer vi att återkomma snarast med ett besked. Sedan är det viktigt att detta arbete fortsätter i nära dialog med idrottsrörelsen, med kulturen, med civilsamhället och med alla som på olika sätt drabbas av ordningslagens konsekvenser.

Jag vill också säga att det som regeringen aviserade för några veckor sedan är att vi också vill se över hela lagstiftningen på detta område. Det är lätt att stå i talarstolen och säga att det bara är att göra något. Men detta är en lagstiftning kopplad till straffrättslighet, och det ställer särskilda krav. Det gör att det blir svårare att helt agera utifrån enbart smittsäkerhet, eftersom det inte var ordningslagens ursprungliga syfte. Men min kollega Mikael Damberg har aviserat att vi behöver se över hela lagstiftningen på detta område. Det ska vi göra parallellt med att vi tar steg som vi nu jobbar med för att kunna göra undantag. Det kommer att innebära tydliga lättnader.

Jag följer med intresse vad som händer i andra länder. Jag, liksom Hans Rothenberg och säkert många andra, längtar efter den dag då vi får gå på matcher igen och sitta med många i publiken.

Det som man ska komma ihåg är att vissa av dessa länder har inrättat modeller som jag inte är helt säker på skulle fungera här eller som skulle uppskattas av vår idrottsrörelse. Till exempel Danmark har inrättat en särskild ordning just för elitfotbollen. Ett sådant undantag är jag inte säker på att vår breda idrottsrörelse och föreningsrörelse skulle ta emot positivt.

I grunden måste vi se att det handlar om Folkhälsomyndighetens bedömning av smittläget. Det handlar om att vi har andra myndigheter som också måste ha resurser för att kunna hantera detta. Men med detta sagt kan idrottsrörelsen ta ansvar. Idrottsrörelsen är duktig på att arrangera. Och jag ser fram emot att vi ska kunna ta tydligare steg framåt för att möjliggöra för mer publik.

Jag vill tacka för denna debatt och för det intresse för idrottsrörelsen som interpellanten uppvisar. Det är viktigt att vi här i riksdagen talar om idrottsfrågor.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 6 Anmälan om interpellation

Följande interpellation hade framställts:

den 10 september

2020/21:2 Åtgärder mot ungdomsrån

av Niklas Wykman (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

§ 7 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 10 september

2020/21:16 Turkiets islamistiska utveckling

av *Robert Hannah* (L)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:17 Biståndssamarbete med Islamic Relief

av *Magdalena Schröder* (M)

till statsrådet Peter Eriksson (MP)

2020/21:18 Kosovo

av *Magnus Jacobsson* (KD)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:19 Effektivare skyddsjakt på varg

av *Mikael Larsson* (C)

till statsrådet Jennie Nilsson (S)

2020/21:20 Barnkonventionens följder för ungdomsvården

av *John Weinerhall* (M)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:21 Folkräkning

av *Boriana Åberg* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2020/21:22 Bidragsbrott inom välfärden

av *Boriana Åberg* (M)

till statsrådet Ardalán Shekarabi (S)

2020/21:23 Arbetsplatsolyckor med dödlig utgång

av *Jamal El-Haj* (S)

till arbetsmarknadsminister Eva Nordmark (S)

2020/21:24 Branden i flyktinglägret Moria

av *Christina Høj Larsen* (V)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

§ 8 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 10 september

2019/20:2051 Möjlighet att ansöka om omställningsstöd

av *Lars Hjalmered* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2019/20:2037 Kompensation från Iran med anledning av nedskjutningen av PS752

av *Arin Karapet* (M)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2019/20:2049 Arbetsmarknadsläget i Älvsbyns kommun

av *Linda Modig* (C)

till arbetsmarknadsminister Eva Nordmark (S)

2019/20:2040 Konflikten i Nagorno-Karabach

av *Arin Karapet* (M)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2019/20:2050 Branden i Älvsbyn

av *Helena Lindahl* (C)

till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2019/20:2038 Stöd till civilbefolkningen i Beirut

av *Arin Karapet* (M)

till statsrådet Peter Eriksson (MP)

2019/20:2052 Sveriges militära insatser i Mali

av *Alexandra Anstrell* (M)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2019/20:2041 Garantera tillgången till läkemedel mot covid-19

av *Margareta Cederfelt* (M)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2019/20:2045 Antalet polisanställda i Sverige

av *Alexandra Anstrell* (M)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2019/20:2043 Utvecklingen i östra Medelhavet

av *Margareta Cederfelt* (M)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2019/20:2053 Nedgrävning av luftledningar

av *Sten Bergheden* (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2019/20:2042 Antalet arbetade timmar

av *Margareta Cederfelt* (M)

till arbetsmarknadsminister Eva Nordmark (S)

2019/20:2046 Islamiseringen i Turkiet

av *Markus Wiechel* (SD)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2019/20:2059 Åtgärder mot gängvåldet

av *Thomas Morell* (SD)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2019/20:2079 Kriminellas vägspärrar och kontroller av individer

av *Johan Pehrson* (L)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2019/20:2086 Gängkrigets spridning ut i landet

av *Marléne Lund Kopparklint* (M)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2019/20:2067 Det dödliga våldet i Järva

av *Anders Österberg* (S)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2019/20:2069 Kriminalisering av deltagande i och samröre med kriminella gäng

av *Johan Forssell* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2019/20:2062 EU-reglerade minimilöner

av *Tina Ackefors* (L)

till arbetsmarknadsminister Eva Nordmark (S)

Prot. 2020/21:6

11 september

Prot. 2020/21:6
11 september

2019/20:2075 Oväsen från bilar i stads kärnor
av *Pål Jonson* (M)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2019/20:2060 Långa utredningstider för jaktbrott

av *Lars Beckman* (M)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

§ 9 Kammaren åtskildes kl. 9.49.

Sammanträdet leddes av andre vice talmannen.

Vid protokollet

ANNA ASPEGREN

/Olof Pilo

§ 1 Anmälan om fördröjt svar på interpellation	1
§ 2 Anmälan om faktapromemoria	1
§ 3 Ärenden för hänvisning till utskott	1
§ 4 Svar på interpellation 2019/20:431 om artskyddsförordningen och klimatomställningen	2
Anf. 1 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP)	2
Anf. 2 LARS THOMSSON (C)	3
Anf. 3 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP)	4
Anf. 4 LARS THOMSSON (C)	5
Anf. 5 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP)	6
Anf. 6 LARS THOMSSON (C)	6
Anf. 7 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP)	7
§ 5 Svar på interpellation 2019/20:456 om konkurser inom fotbollen	7
Anf. 8 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP)	7
Anf. 9 HANS ROTHENBERG (M)	8
Anf. 10 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP)	9
Anf. 11 HANS ROTHENBERG (M)	10
Anf. 12 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP)	11
Anf. 13 HANS ROTHENBERG (M)	12
Anf. 14 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP)	13
§ 6 Anmälan om interpellation	13
§ 7 Anmälan om frågor för skriftliga svar	14
§ 8 Anmälan om skriftliga svar på frågor	14
§ 9 Kammaren åtskildes kl. 9.49	16